

државну добротворност, диктирану резонима политичког или моралног карактера, него реализацију обавезе социјалне државе да путем одговарајућих компензаторних механизма обезбеди најслабијим члановима друштва једнакост стартних могућности приликом остваривања њихових сопствених основних права и слобода.

Овај задатак није лак, пошто у условима финансијско-економске кризе држава долази у велико искушење да на главно место стави интересе економског развоја. Међутим, Уставни суд Русије доследно спроводи линију залагања за друштвена права грађана и ограничавања економске власти елите и, у суштини, побуђује законодавца на реформисање социјалног законодавства у том правцу. Према нашем мишљењу, овакав приступ доприноси обезбеђењу правне праведности, а у складу с тиме – и јачању друштвено-политичке стабилности, која је тако важна за земљу. При томе, судије Уставног суда посвећују посебну пажњу изради правне доктрине оријентисане на оптимално комбиновање принципа правне и социјалне државе.

Проблем социјалних права се сада оштро истиче у свим правним системима који су изабрали модел социјалне државе као основицу међусобних односа између државе и грађана. Једно од централних питања са којим се суочавају уставни судови је могућност судске заштите социјалних права (*Justiziabilität*) и њихова реална садржина. Ово питање, као што је познато, није решено у правној теорији и изазвало је не мало спорова при усвајању Повеље о фундаменталним правима Европске уније. У Русији се кључна социјална права третирају као фундаментална и, као и сва друга права и слободе, фиксирана су у Уставу (пored осталог, заштита породице, материнства и детињства, право на социјално осигурање, право на станиште, право на здравствену заштиту и медицинску помоћ, слободу рада, и друго). Сва права, записана у руском Уставу, не разликују се у зависности од тога које мере треба да предузме држава ради њихове реализације или у зависности од тога колико је могућа њихова судска заштита као субјективних права. У том смислу, у руском Уставу је заступљен другачији приступ него онај, на пример, у Повељи о фундаменталним правима Европске уније, која је ту групу права поделила на права у ужем смислу речи (субјективна, која уживају судску заштиту) и принципе – који су пре упућени законодавцу, него субјектима правне регулативе, и треба да буду узета у обзир при спровођењу друштвено-економских реформи, водећи рачуна о могућностима државе у конкретном историјском контексту.

Међутим, ова подела није увек остварива у пракси, нарочито ако нема диференцијације у самом закону. Отуд различити проблеми са превеликим очекивањима у односу на законодавца у области социјалних права, као и проблем обезбеђења формалне једнакости. У случајевима када процедура реализације ових или оних социјалних права није прецизно прописана